

[PAT DONNEZ OVER ZIJN BENDELEDEN]

De eerste rapper van de Lage Landen

JAN Wauters heeft mij van sport doen houden, maar in de eerste plaats van hemzelf. Ik heb nog altijd last om een buitenspel van een handspel te onderscheiden. Maar er ging nauwelijks een Becker van België, een Mondiale of een Tour de France voorbij zonder Jan Wauters: de magiër, de woordenbezweerder. Zoals Jan Jacob Slauerhoff in zijn gedichten woont, zo woont Jan Wauters in zijn taal.

Net voor het interview vroeg ik hem of hij er klaar voor was en stopte, zoals een goede trainer met zijn spelers doet, de peper in zijn kont. „Jan, je moet weten, het is erop of eronder.” Het was een grapje. Maar je zag meteen Wauters' adrenaline stijgen. Hij haalde diep adem, stapte supergeconcentreerd de studio binnen, terwijl hij snel enkele metaforen, alliteraties en mooi geformuleerde zinnen collectioneerde die hem te binnen schoten. Wat daarna volgde, was een twee uur lange verbale Niagara. Een orgasme, quoi.

29 mei 1985, we hadden toen een café-ontmoetingshuis in mijn geboortedorp. Vrijwilligerswerk. Wij, de kids, zouden de wereld een lesje leren, te beginnen bij ons dorp, en daar is het ook bij gebleven. Iedereen had het over Juventus-Liverpool op de Heizel. Het hele dorp samengekropen in het café, bij de radio natuurlijk. En dan is daar Jan Wauters die geen wedstrijd verslaat, maar een veldslag. De consternatie in het café: hoezo, wordt die wedstrijd toch gespeeld? Tientallen doden — hoeveel precies is niet duidelijk — en toch doen alsof er niets gebeurd is. Krankzinnig. En blijven luisteren, het zal wel. Diabolische match.

Zeven jaar daarvoor, in 1978, volg ik van nabij de wereldbeker voetbal in Argentinië. Niet zozeer voor het voetbal, maar veel meer om het protest tegen het geweld en de corruptie van de militaire junta. Johan Cruyff blijft principieel thuis. Nederlands hoop in bange dagen, Freek de Jonge en Bram Vermeulen, laten geen kans passeren om „bloed aan de paal” te roepen. Het valt me op — ik, een sociaal bewogen studentje — dat ook Jan Wauters zijn engagement niet onder stoelen of banken stopt. Zo ontdek ik hem.

Het is vaak gebeurd dat we met vrienden naar een match keken op televisie, maar met de radio-commentaar van Jan Wauters. Dan kreeg je twee wedstrijden voor de prijs van één. De échte op televisie kon mat zijn, onaantrekkelijk, sloom, maar dezelfde match die Jan Wauters versloeg, klonk zoveel spannender en gejaagder. Een flutballetje noemde Jan Wauters een kerkhofballetje, en dat kreeg ineens veel meer allure. Ook tamme of platte wedstrijden tilde Wauters op een hoger niveau.

Jan Wauters is de eerste rapper van de Lage Landen. Lang voor het 't Hof van Commerce er was, was er Jan Wauters. Hij is de Ali B van de commentatoren. De sportexorcist die zijn luisteraars bezweert. Jan staat niet bekend om zijn deemoed. Dat is een understatement. Hij weet dat „mensen die verstand hebben van de media”, hem een monument noemen, maar hij weet ook dat duiven monumenten graag vol schijten. Heel ambigue.

Zijn lijfspreuk heb ik gepikt: *Es ist alles umsonst, trotzdem*. Het is allemaal tevergeefs, maar desondanks... Radio is lucht, een zucht, het vervliegt terwijl je erbij staat, maar we doen voor de tijd dat het duurt, alsof er niks anders bestaat. In *De bende van Marconi* zit een zeldzame opname van een debuterende, devote, murmurerende Jan Wauters. Zo stil, zo bescheiden, dat hij er nu zelf van staat te kijken. Wauters becommentarieerde de uitvaart van koningin Elisabeth in 1965. Daar al hoor je de sportmens. Hij praat op de kadans van het voortbewegen van de kist, zonder één hapering, zonder één euhkje, zonder één keer te zoeken naar het gepaste woord. Dat is — hoe zal ik het noemen — nogal beloftevol. Zo iemand moet op z'n vijftigste op tv kunnen debiteren.

De bende van Marconi: Jan Wauters, zaterdag om 12 uur en zondag om 18 uur op Radio 1.

BRUSSEL — Radio 1 en De Standaard vieren 75 jaar radio met een zomerse reeks. 'De bende van Marconi' wordt gevormd door negen eigenzinnige radiogekken die de frequentiegolven elk op hun eigen manier hebben bezet: Jos Ghysen, Jan Wauters, Betty Mellaerts, Bob de Groof, Liesbeth

Walckiers, Lutgart Simoens, Luk Saffloer, Urbaan De Becker en Zaki. Elke zaterdag verdwaalt een van hen met Pat Donnez in het immense labyrint van het radioarchief, en wordt hij of zij in De Standaard geportretteerd. Vandaag: Jan Wauters.

JAN WAUTERS, DE MAN DIE MET DE TAAL KON DRIBBELEN

'Sport is een spel dat je ernstig moet nemen'

Jan Wauters interviewt Raymond Goethals in augustus 1995. „Het ontleden en het confronteren, dat is er de voorbije jaren fel bij ingeschoten”, zegt hij nu. © Marc Herremans

BRUSSEL — Jan Wauters combineerde in zijn weelderige taal het drama en de passie van de sport met scherpe analyses. Zo groeide de geboren verteller uit tot een radiomonument.

Van onze redacteur
Leo Bonte

● *Op een uitgestelde huwelijksreis naar de Tour de France bracht Jan Wauters op een originele manier hulde aan de BRT-sportjournalist Piet Theys. Die ongewone en ongewilde „sollicitatie” effende het pad voor een lange carrière bij de radio.*

„Als jonge snaak beklom ik te voet de Col du Lizeran, waar ook de renners over moesten. In kleine keitjes legde ik de naam van Piet Theys naast die van wierlgoden als Jacques Anquetil. Het was een uiting van mijn jongensachtige bewondering voor de reporter. Tot zijn grote verbazing zag Theys plots zijn naam op die Franse bergpas staan. Maanden later vertelde hij die anekdote op een causerie, waar ik zelf ook aanwezig was.

Ik trok mijn stoute schoenen aan en maakte mij bekend als de auteur. Zo is de vonk toen overgeslagen en mocht ik een paar proefjes doen op de radio. Ik ben er gebleven tot mijn pensioen.”

● *Jan Wauters was van kleins af een heel nieuwsgierig baasje. Hij was en is nog altijd bezeten door taal, sport en politiek. Zijn temperament dreef hem bijna vanzelfsprekend naar de*